

Dúl a hagymaár-háború

Egyre ritkább, hogy egy gazdaságban 50 hektárnál nagyobb területen termesztenek hagymát, hangzott el a holland zöldségnevelő Bejo Zaden, és hazai kizárólagos importőre, a Rit-Sat Kft. Békéscsaba-Fényesre szervezett hagymabemutatóján. Ezt nem is elsősorban technológiai hiányosságokkal magyarázhatjuk, ennél a kultúránál is mindinkább a kézimunkaerő a szűk keresztmetszet.

▲ Az éves vörshagyma-fogyasztásunk fejenként 8-9 kilogramm

▲ A fő vörshagyma-termőterületek Békés, Csongrád, Bács-Kiskun és Jász-Nagykun-Szolnok, illetve Hajdú-Bihar, Pest és Győr-Moson-Sopron megyékben találhatók

A holland és a magyar gazdák technikai felkészültsége egészen más, itthon bizonyos műveletekre egyáltalán nincsen vagy elérhető áron nincs gép. Így viszont nagy kérdés, hogy a fokozódó versenyben hogyan állhatnak helyt a magyar kertészek.

A hagymában dúl az árháború. Hosszú évek óta nem fordult elő, ami az idén, hogy a termelőtől kilogrammonként 100 forintért viszik a kereskedők a hagymát, ráadásul minőségi kifogással sem élnek, mindent felraknak a teherautóra. Ám tudnunk kell, hogy ez nem lesz mindig így. A jövőben a termelést elsősorban a kézimunkaerő hiánya korlátozza majd. A rendezvény egyik résztvevője szerint, aki az idén nem tud nyereséget elérni, az hagyjon föl a gazdálkodással.

Tisztul a piac

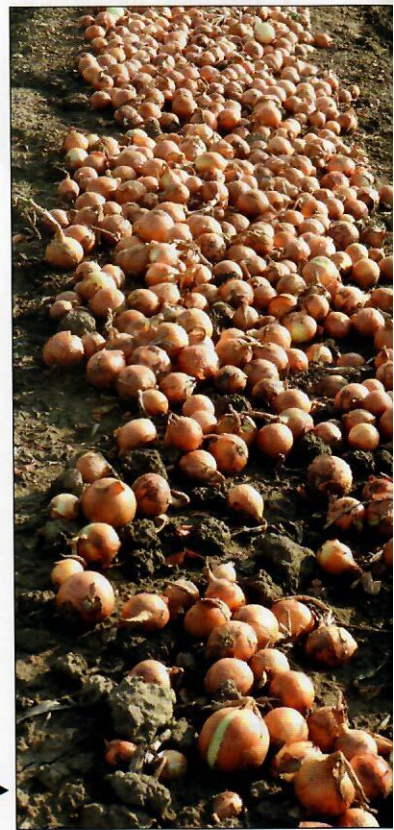
A rendezvénynek otthont adó Erdei Lajos elmondta, hogy a korábbi évek termésének idén a kétharmadát várják, ám a kieső mennyiségért kárpótol a magasabb felvásárlási ár. Azt is hozzátette, hogy a nagyobb termés – az általános költségeket leszámítva – nagyobb ráfordítást is igényel, hiszen arányosan többbe kerül a válogatás, a csomagolás és a szállítás is. Szerinte a különböző intézkedéseknek köszönhetően tisztul a piac,

◀ Ma a vásárlók a vörshagymát zömmel egész évben friss terméként fogyasztják

Oneida, ▶
a páncélozott korai

a „fekete” áru már alig kap teret a kereskedelemben. A termelők között pedig mind kevesebb a kalandor, aki a magas árak láttán egyik évről a másikra hagymatermesztésbe kezd, hiszen már a hektáronkénti 300-400 ezres vetőmagköltség megtöri a kedvet.

Erdei Lajos kiemelte, hogy a mostani alacsonyabb termésátlagokért elsősorban az időjárás okolható. Márciusban még fagyott és csapadékhiánnyal szembesültek, Medárd után viszont – országgrészenként szeszélyes eloszlásban – megérkezett az eső, augusztusra pedig már a harmadik hóhullámon voltunk túl. Az elhúzódozó, enyhe tél hatására tömörödött talajban, a rossz talajszerkezet miatt nehéz volt megfelelő magágyat készíteni. Ráadásul

a vetési munkák is kitolód-
tak, alig haladtak április kö-
zepéig. Ennek következté-
ben a hagyma szakaszosan
kelt, már eleve magában hor-
dozva a kevesebb termést,
amit egy jégverés tetézett. A
tenyészidőszak első felében
jött esők tovább rontottak a
helyzeten, a földeken meg-
állt a víz, az pedig kedvezett a
gombabetegségeknek.

Gyenge termés

A növényvédő szerek vissza-
vonása miatt alig van válasz-
ték a vegyszeres védekezésre.
A FruitVeB Magyar Zöldség-
Gyümölcs Szakmaközi Szer-
vezet és TermékTanács a hazai
vöröshagyma-termesztők kép-
viseletében szükséghelyzeti
felhasználási engedélyt kért a
vöröshagyma-kultúrában né-
hány készítményre. A Nemzeti
Élelmiszerlánc-biztonsági
Hivatal országosan 2200 hek-
táron engedélyezte a Luna
Experience gombaölő és a
Vertimec Pro rovarölő per-
metezőszerek felhasználását.

Ha ő irányíthatná az öntö-
zést, mondta Erdei Lajos, ak-
kor hektáronként akár száz
tonna terméssel számolhat-
na. A kiszámíthatatlan égi ál-
dás miatt azonban ennek
csak a felét takaríthatja be.
Idén borítékolható volt a
gyenge hagymatermés, ná-
lunk a gyenge tél, nyugaton a
nagy szárazság okozta a hi-
ányt, mondta a szakember,
majd hozzátette, hogy az idei
jó árat megelőző két éven ke-
resztül viszont alig lehetett
eladni a hagymát.

Az általános költségek fo-
lyamatosan nőnek, még el-
sem hagyják a gépekkel a föl-
deket, útdíjat kell fizetni, hi-
szen az üzemanyag árának
egy része tulajdonképpen az,
magyarázta Erdei Lajos.

Egész Európában

A szélsőséges időjárás miatt
ugyan kevesebb a termés Bé-
készcabán, a nehézségek el-
lenére a szakember jó minő-
ségről számolt be. Sikerült

▲ Mutatóshagymafejeket nevel a Peso

▲ Hosszú tárolásra ajánlott a Moondance

Héjrepedésre ▶ nem hajlamos a Birdie

megvédenie az állományát, a
levélen létrejött fertőzések
nem húzódtak át a hagyma-
testre.

A vöröshagymából tapaszt-
alt visszaesés azonban nem-
csak Magyarországra, ha-
nem a jelentősebb európai
hagymatermesztő országok-
ra is igaz. Heteken keresztül
nem esett az eső Hollandiá-
ban, ami a tengerparti or-
szág számára szinte kataszt-
rofális kimenetelű. Hiába há-
lózzák be szinte az egész or-
szágot a csatornák, nem le-
het öntözni. Ráadásul a fűrt
kutak is használhatatlanok,
mivel az alacsony talajvíz mi-
att egyre sósabbak. Bár a hol-
land gazdák korábban nem
szorultak rá, hogy földjeiket
öntözzék, az idén tapasztalt
szárazság és szélsőséges me-
leg őket is gondolkodásra
készíteti.

Hasonló helyzetről szá-
molt be a békészcabai ren-
dezvényen részt vevő szerb
szakember. Területeik 80 szá-
zalékán magról vetett hag-
ymát termesztenek, nem rit-
kák a több száz hektáros tábl-
lák. A termést jellemzően
áruházláncokba szállítják és
a nagybani piacon értékesít-
tik. Idén a bruttó mennyiség-
gel nem volt gond, viszont a
válogatás után sok apró hag-
yma maradt.

Viniczai Sándor

Idei tapasztalatok

Évről évre kétségkívül a rendezvény egyik legizgalmasabb
része a fajtabemutató. *Kádár András* és *Benák Péter*, a Rit-
Sat területi képviselői ismertették, hogyan teljesítettek a
fajták az idei időjárási körülmények között.

100 napos tenyészidejével a *Braxton* a legkorábbi hib-
ridjük, egyaránt jól viseli a gépi szedést, a válogatást és a
csomagolást, ami a kézimunkaerő-hiányt figyelembe véve
nem mellékes. Az *Oneida* szintén korai, ám míg verseny-
társai csupaszok, ez a fajta szépen páncélozott. A méltatla-
nul háttérbe szorított *Peso* újra a figyelem középpontjába
került. A 110-115 napos hibrid nagy termőképességű és
szép színű, gömbölyű a hagymája. Kiegyenlített termést
adó, erős és sötét páncélt fejlesztő hibrid a *Moondance*.
Az olaszok egyik nagy kedvence, mivel könnyen termeszt-
hető és akár ápriliséig is tárolható. A *Manas* könnyen fölis-
merhető gömbölyű hagymateste az idén kissé megnyúlt.
A *Crockett* kemény, kiegyenlített terméseivel vívta ki nép-
szerűségét a termesztők körében. Az *Orelida* a hosszabb
tárolásra is alkalmas. Melegebb éghajlaton is jól termő,
igazi „magyar” hagyma a *Birdie*. Megbízható, az évjárátha-
tásokat is tűri, ráadásul a *Cindelnél* 10-15 százalékkal több
termést ad. A leghosszabb tenyészidejű Bejo-hibrid a
Cindel, ez zárja a betakarítást. Ez is jól tűri a magyar klí-
mát, viaszos levelei sokáig zöldek. A peronoszpórazis-
tens fajtákat más betegségek – alternária, sztemfílium,
botritisz – megtámadják, a *Cindel* viszont ellenálló ezek-
kel szemben is.